

Siteye giriş: <https://desexil.com/>

Fransızca'dan Türkçe'ye Zelal Karataş ve İbrahim Soysüren tarafından çevrilmiştir.

2021 KAMU DEKLARASYONU

DİRENİŞ VE SİYASİ KONUKSEVERLİK Praksis- Hafıza-Arşiv Projesi

Bu deklarasyon 1968-2021 yılları arasında bir araya getirilen bilgilerden, çabalardan ve düşüncelerden hareketle küreselleşme sürecinde sürgüne direnen (*desexil*)¹ sürgün proleterlere² sesleniyor. İsviçre'de yürütülen (Cenevre-Lozan) Praksis-Hafıza-Arşiv aktarım projesinin sonucudur.

Proje, önemli bir veri tabanı, düşünceler ve beş öneriden meydana gelmektedir. Bu deklarasyon, çalışmaların bütününe ana hatlarını özetlemektedir.

Toplanan malzemeler çeşitli yerler, eylemler, deneyimler ve olaylardan³ derlenmiştir. Bu kapsamda Cenevre Grubu [*Groupe de Genève*], Avrupa'da Şiddet ve Sığınma Hakkı [*Violence et Droit d'asile en Europe (GGE)*], Avrupa Kalesi (Nicholas Busch) [*Fortress Europe (Nicholas Busch)*], Avrupa Sığınma Hakkı Konferansı (Lozan, Brüksel, Roma, Cenevre) [*Assises européennes sur le droit d'asile (Lausanne, Bruxelles, Rome, Genève)*], Sığınma Hakkı Mahkemesi (Berlin) [*Tribunal sur le droit d'asile (Berlin)*], Felsefi Araştırma ve Yurttaşlık Çalışmaları (Cenevre Lozan, Kolombiya, Avrupa Birliği), Uluslararası Felsefe Koleji'nin Sürgüne Karşı Direnme Programı (2010-2019) [*Programme Desexil de l'exil du Collège International de Philosophie (CIPh)*], İsviçre ve diğer ülkelerdeki (Şili, Türkiye, Brezilya, İtalya) karşılaşmalar, etkinlikler, seminerler (bkz.; veri tabanı) sayılabilir.

Cesur praksisler sürecinde kırılmaya yol açacak sertlikteki direniş [*résistance de rupture*], *dünyaya açık* ancak görünmez ve kriminalize edilmiş *başka bir Avrupa'nın*⁴ zenginliğinin (yeniden) keşfiydi. Yine de direniş var ve çoğunlukla kadınların işidir. Adım adım inşa edilmektedir. Bugün, direnişin payı tam anlamıyla tanınmayı hak ediyor.

¹ Sürgüne direnme (*desexil*) çalışmalarda keşfedilen bir kavramdı. "Desexil" ya da sürgüne karşı mücadele etme, bir araya getirilen metinlerde okunabilir.

² Bu terimin tanımına ve makaledeki kullanımına ilişkin bakınız; Caloz-Tschopp M.Cl., *La liberté politique de se mouvoir. Desexil et création: philosophie de la fuite*, Paris, Kimé, 2021, 2. kısım, s. 181-393. Makale internet sitesinde bulunabilir. Çevrimiçi dağıtımına izin veren Kiné Yayıncılık'a teşekkür ediyoruz.

³ Proje, İsviçre'de, Avrupa'da, dünya üzerinde sürmekte olan ve sayısız tarihsel mücadeleyi kapsamaktan uzak sınırlı deneyimler ve bir saha ile sınırlıdır.

⁴ Özellikle Avrupa sömürge geçmişi ve sonuçları hakkında Céline Lussato tarafından yapılan iki görüşmeye bakınız; (1) Mbembe Achille "Sans les saignées esclavagistes, le rapport de force entre l'Afrique et l'Europe aurait été différent" ve (2) Michel Aurelia, "Pour le maître la disponibilité des esclaves est une invitation permanente à la transgression", L'OBS, 14 Nisan 2021.

Politikleşince konukseverliğin genel ve radikal bir kapsamı olduğunu öğrenebiliriz. 21. yüzyılda, siyasal konukseverliği uygulamak, insanlar ve doğa arasındaki bağı kalitesini artırmak, korumak, çeşitliliği (yeniden) inşa etmektir.

Siyasi konukseverlik yeni tehlikelerle karşı karşıyadır. Irk ayrımı [*apartheid*] mantığıyla, savaşla ve gündelik hayattaki çölleşmeyle⁵ boğuluyor. Kaybolabilir. Siyasi konukseverliğin onaylanması, korunması, genişlemesi hayatta kalmanın sınırlarıyla karşı karşıya olan bir gezegende trajik bir meydan okumadır.

Malzemelerde analiz edilen iki ana postula burada değinilmektedir:

- (1) Tarihten bugüne şiddetle Arjantin'deki Plaza de Mayo Annelerinin kayıplar için verdikleri mücadelede öne çıkan *Habeas Corpus* ve sığınma hareketinde Direnişte öne çıkan *Siyasi Konukseverlik [l'Hospitalité politique]* arasında örülmüş bir bağ vardır;
- (2) Direniş, konukseverliğin *siyasal* hale gelmesi için gerekli şarttır.

Araştırmada geliştirilen problemler aşağıda özetlenmiştir.

1. POSTULA 1: TARİH 13.-21. YÜZYIL. HABEAS CORPUS VE SİYASİ KONUKSEVERLİK

Devlet şiddeti ve kapitalizmin şiddeti, (ulus) devlet egemenliğinin, ırk ayrımının aşmanın imkânsızlığının mantıksal zorluğu, militarize edilmiş güvenlik "modeli"nin aşırı kullanımının sonuçları, bizi fetihi [*la conquista*], sömürgeciliği, emperyalizme dönüşü ve kısa 20. yüzyılı hesaba katarak 17. yüzyıldan 21. yüzyıla uzanan uzun süreli tarihi birbiriyle ilintilendirerek ifade etmeye yöneltiyor.

Habeas Corpus ve *Siyasi Konukseverlik*, 21. yüzyılda tahakküm ve direnişi anlamak için iki olası çabadır. Eylem halindeyken bunların hepsini yeniden düşünmek, şiddetin ve kapsamı ölçülemez boyuttaki meselelerin çözülmesinin imkansızlığının kristalize olduğu, göç, işkence⁶ ve kaybolma (kaybetme) politikaları arasındaki ilişkileri öne çıkarmayı mümkün kılmaktadır. Bu iki öge, araştırma ve mücadelelerin bir parçası olan Hannah Arendt tarafından 20. yüzyılda formüle edilen "*haklara sahip olma hakkı*"na⁷ eşlik eder.

2. POSTULA 2: SİYASİ KONUKSEVERLİK VE RED DİRENİŞİ

Direniş olmadan siyasal konukseverlik olmaz. *Siyasi konukseverlik* ile *sömürge karşıtı*, *ırk ayrımı karşıtı* ve *anti-kapitalist red direnişi* arasında mutlaka yakın bir bağ vardır. Bizim çağımızda yıkıcı [destituante] / kurucu [constituante] sivil direniş sayesinde *siyasal* konukseverlik görünür, hayal edilebilir hale gelmektedir.

⁵ Arendt'in şu muhteşem metnine bakınız; "*Du désert et des oasis*", Parça 4, Qu'est-ce que la politique? Paris, Cep Noktaları [Points-poche], 1995, s. 186-191.

⁶ [Burada] sömürgeci ve emperyalist savaşları, Latin Amerika diktatörlüklerini, şu anda savaşta olan otoriter rejimleri ve ayrıca Guantanamo'yu düşünüyoruz. İşkence ve göç raporu hakkında bkz.; Perocco Fabio, "*Tortura e migrazioni. Torture and Migration*", Venice, éd. Ca'Foscari, 2019, ISSN 2610-9247, ISSN 2611 0040.

⁷ 2000'li yıllarda [yazılan] bir tezin ardından "*haklara sahip olma hakkı*"nın (Hannah Arendt) dolaşıma sokulması, önemli olan bir seferberlik aracıydı. Bkz.; Caloz-Tschopp Marie-Claire, "*Les sans-Etat dans la philosophie d'Hannah Arendt. Les humains superflus, le droit d'avoir des droits et la citoyenneté*", Lozan, éd. Payot, 2000.

3. SİYASİ KONUKSEVERLİK, KİMİN EGEMENLİĞİ?

Siyasi konukseverlik, bir toprak parçası üzerinde şiddetle boyun eğdirdiği hatta terörize ettiği “özneler” üzerindeki egemenliğini kullanan devletin işi olamaz. Kamusal alan, devletler tarafından çevrelenmiş, “özneler” arasında “yerliler” ve “yabancılar” olarak ayırım yapılabilen bölgelere indirgenemez. Pasaportlara işlenen sınır dışı edici mantık yeni bir keşiftir.

Egemenlik, kamusal alan, vatandaşlık bireyler, halklar⁸, azınlıklar, vatansızlar⁹, güvencesizler, sınır dışı edilenler vd. yeniden sahiplenildikleri, yeniden keşfedildikleri andan itibaren yeniden düşünölmek istemektedirler. Demokratik yurttaşlığı merkezîyetçilikten uzaklaştırarak, sömürgecilikten arındırarak, emperyalizmden kurtararak genişletecek olan proleter sürgünlerdir.

“Dayanışma” suçu. Hangi suçlar, kimler tarafından işlendi? Söзде “dayanışma” suçu, devlet şiddetini ve sınırlarını gün ışığına çıkarır. Halbuki konukseverliğe karşı devletler tarafından işlenen suç reddedilmektedir. Bu çeşitliliğe karşı bir suçtur. Toplumsal bağları geliştirme politikasına, alış-veriş ilişkisine [*rapporrt d’échange*], karşılıklılığa yapılan saldırılar öyle bir noktaya vardı ki, “savaş suçları”, “insanlığa karşı islenen suçlar”, “soykırımlar” uluslararası hukuk ve iç hukuk nosyonlarının yeniden düşünölmelerini gerektirmektedir.

4. KONUKSEVERLİK, DEVLET, SINIRLARDA DEMOKRASİ

Konukseverlik rastlantılara, pazarlıklara, egemen devletler arasındaki güç ilişkilerine ve çok uluslu şirketlerin yağmacı çıkarlarına tabi kılınmıştır. Konukseverlik, **çoklu sınırlardaki demokrasi çatışmaları üzerine çalışarak özerkliğin, mübadelenin, karşılıklı korumanın [*entre-protection*], karşılıklı dayanışmanın egemen siyasi ilişki** olarak kendini keşfetmesine çağrılıdır.

5. TÜM DÜNYADA GENELLEŞTİRİLEBİLİR SİYASİ KONUKSEVERLİK

Siyasi konukseverliğin yeniden kurulması için konukseverlik geleneğinin alanlarını, kategorilerini ve biçimlerini genişleterek devlet düşüncesinden [*pensée d’Etat*] ve faydacı [*utilitariste*] ekonomiden çıkmak gerekir. Bu sadece bir misafir-konuk [*hostis-hospis*], konukseverlik-düşmanlık (Benveniste) ilişkisiyle, mağdurlarla, “yabancı”larla, parsellenmiş bölgelerle, zengin ölkelerin sınırlarıyla ya da devlet şiddetine bağlılık sözü veren “özne”lerle sınırlı değildir.

Tamamen “keşfedilmiş”¹⁰, sömürölmüş ve yağmalanmış bir dünyadaki proleter sürgünlerin siyasi özgürlüğünü,¹¹ eşitlikçi özgürlüğünü [*l’égaliberte*] (Balibar), “karşılıklı koruma”sını

⁸ Geniş bir literatür içinde, İsviçre’deki bir araştırmadan bahsedebiliriz: Schaffner Martin (Basel Üniversitesi’nden emekli bir tarih profesörü), “*Furcht vor dem Volk*”, Basel, Schwabe Verlag, 2020, s. 186.

⁹ Özellikle bkz.; Lockak Danièle, “*La figure de l’apatride immuable et changeante*”, Plein droit incelemesi, Gisti, Paris, no. 128, Mart 2021.

¹⁰ Kant, konukseverlik üzerine yazdığı makalesinde bu noktanın altını çizerek kendi zamanında dünya üzerinde istenmeyen insanları kovacak başka yer olmadığını göstermektedir. Yahudileri Madagaskar’a kovacağını hayal eden Nazilere, Avrupa’da istenmeyen mülteciler için bir ada bulmayı teklif eden İngiliz milletvekiline ve Rohingyalı izole edilmiş bir adaya hapseden Burma’ya vd. ne derdi? Sınır dışı etme- mutlak ayırma tasavvuru güçlüdür!

¹¹ Bir köle olan Frederick Douglass ile sürgündeki bir filozof ve politik teorisyen olan Hannah Arendt siyasi özgürlük üzerine ilginç bir düşünceyle katkı sunuyorlar. Bkz.; Caloz-Tschopp M.C., “*La liberte politique de se mouvoir. Desexil et creation : philosophie du droit de fuite*”, Paris, Kimé, 2019, s. 143-181.

sürekli yeniden yaratırken, red direnişisiyle konukseverlik **genellenebilir bir politik ilişki** haline gelmektedir.

6. SİYASİ KONUKSEVERLİK: SÜRGÜN PROLETERLERİN ORTAK VARLIĞI

Siyasi konukseverlik, gezegen üzerinde 21. Yüzyılın proleter sürgünlerinin bir siyasi özgürlük hayali, bir ortak varlığı [*bien commun*] haline gelmek istemektedir.

Konukseverlik, siyasi özgürlüğün pratiği haline gelir gelmez *politik* hale gelir. Irk ayrımı (tek yönlü olarak Biz ve Onlar), ırkçılığa, cinsiyetçiliğe, sınıf ilişkilerine, güvenlik şiddetine, yıkıcı savaflara karşı direniş mücadelesine genelleştirilebilecek bir **ortak varlıktır**.

Siyasi konukseverlik, öngörülemeyen “medeniyetsizleşmenin” [*dé-civilisation*] (Bozarslan)¹², “dost-düşman” ilişkisinin (Schmidt), güvenli devletin egemenliği ve şiddeti ile bağlantılı olan “yabancılar” kavramının reddedilmesidir. Bu her özgür insanın özerkliği, gündelik hayattaki mübadeleyi, “karşılıklı korumayı”, dayanışma ilişkilerini arama mücadelesidir.

Konukseverliğin politik hale gelmesi ne cömertliğe, hayırseverliğe, toplu halde kamplara kapatılan mağdurlar için insani yardıma ne de soyut bir ilkeye indirgenemez.

Konukseverlik, pratiğin, “yasa” ile hakların çevirileri (Derrida) arasındaki çelişkilerin ve boşlukların bir alanıdır. Tarihsel bir yaratım olan hak, mücadelelerin gösterdiği şeylerin ışığında yeniden biçimlendirilmek, büyütülmek ve hareket ettirilmek ister. Yerinden edici/kurucu mücadelelerin çoğu, siyasi konukseverliğin yüzüdür.

Egemenliğin çıkmazlarını yeniden düşünmek devlet şiddeti kategorilerinin ötesine geçmeyi, devrimler tarihinden miras kalan hareketlerdeki çatışma düğümlerini tespit etmeyi ve mücadeleler dahil olmak üzere iktidar sistemiyle ilişkileri temizlemeyi gerektirir. İktidar mücadelelerinde sömürge karşıtı, kuzey-güney, feminist, çevre vd. hareketler tarafından kınanan, kabul edilemez pratikler nelerdir?

Sığınma, sığınma hakkı ve göç hareketleri nasıl ve hangi koşullarda diğer mücadelelerle iş birliği ve bir araya gelme sonucunda oluşan bağlara kendilerini içerebilirler? Zorluklar nelerdir? Siyasi konukseverlik hangi koşullar altında çok çeşitli hareketler, eylemler (kadınlar, iklim, Covid, kaynakların yağmalanmasına karşı mücadeleler, insanlar, hayvanlar ve doğa arasındaki bağlar vb. ile ilgili) arasında genelleştirilebilir?

7. SİYASİ KONUKSEVERLİK VE SİYASİ HAREKET ÖZGÜRLÜĞÜ¹³

Siyasal hareket özgürlüğü üzerine ırk ayrımı, “serbest dolaşım”, “hareketlilik” Schengen / Dublin / Frontex siyasi yalanlarına indirgenemeyen ve siyasi konukseverlik ile **siyasal hareket özgürlüğüne, kaçma hakkına** dair düşünülmemiş bir şey var. Düşünülmemiş olan [*impensé*], yalnızca istisna ve sınır dışı etme politikaları için “laboratuvarlar” haline gelen sözde “göç” politikaları özelinde değil, politikaların tamamında (iş, sağlık, kuzey-güney aşılama açığı, eğitim, kamu hizmeti vb.) araştırılmayı hak ediyor.

¹² Bozarslan Hamit, “*Crise, violence, dé-civilisation*”, Paris, ed. CNRS, 2020.

¹³ Bu kavram için bkz.; Caloz-TSCHOOOP Marie-Claire, “*La liberté politique de se mouvoir. Desexil et création: philosophie de droit de fuite*”, Paris, ed. Kimé, 2019.

oooo

Eğer projeye ve siyasi konukseverlik üzerine 2021 Deklarasyonu'nun olası devamıyla ilgileniyorsanız:

Proje için [tıklayınız...](#)

İnternet sitesi için [tıklayınız...](#)

Sonuç metni için [tıklayınız...](#)

Çalışma ve deklarasyon geniş bir şekilde yayılabilir. Çalışmanın kişilerin, yayıncıların, kurumların vb. katkılarının *[engagements]* sonucu olduğunu belirtmeliyiz. **Siyasi konukseverliğin ve deklarasyonun** çevirileri hazırlık aşamasındadır ve kısa süre içinde [bu] sitede yayımlanacaktır.

X bölümünde, proje malzemelerinin kullanımında uyulması gereken göstergeler için [buraya tıklayınız.](#)

Cenevre, Nisan 2021.

Praxis-Hafıza-Arşiv Projesi'nin internet sitesi:

İletişim adresi: ...